

v evropské politice (2. 10. - 8. 10. 2017)

Událost týdne:

6. října zveřejnila katalánská vláda konečné výsledky referenda o nezávislosti Katalánska, které se uskutečnilo o předchozím víkendu a jež považuje španělská vláda za neústavní. Referenda se mělo zúčastnit 2,3 milionu lidí, což odpovídá 43 % oprávněným voličům v Katalánsku. Pro nezávislost se mělo vyslovit 90,2 % z nich. Podle katalánského zákona, který však zneplatnil španělský ústavní soud, tím začala běžet 48 hodinová lhůta, během níž by měl katalánský parlament vyhlásit nezávislost. Katalánský premiér Carles Puigdemont však požádal parlament o jednodenní odklad. Centrální vláda v Madridu vyvinula na Katalánsko ekonomický tlak, když dekretem usnadnila firmám odchod z regionu, čehož již některé přední španělské společnosti využily. Španělský premiér Mariano Rajoy nevyloučil v krajním případě omezení katalánské autonomie. Koncem týdne demonstrovalo několik stovek tisíc lidí v ulicích katalánské metropole Barcelony za udržení španělské jednoty. Počátkem téhož týdne zase protestovalo na 700 tisíc lidí v ulicích Barcelony proti násilnému postupu španělské policie během referenda. Španělský král Felipe VI. zkritizoval v televizním projevu katalánské lídry za uspořádání referenda a upozornil, že jednali v rozporu se zákonem.

2. října potrestal moskevský soud ruského opozičního předáka Alexeje Navalného 20denním vězením za opakované pořádání nepovolených akcí. Navalnyj označil proces za politicky motivovaný. O pět dnů později, na narozeniny ruského prezidenta Vladimira Putina, demonstrovaly tisíce lidí v asi 80 ruských městech na protest proti uvěznění Navalného. Policie zatkla na 290 lidí.

4. října informovala agentura ČTK, že bývalá předsedkyně německé strany AfD Frauke Petryová byla obžalována z krivopřísežnictví kvůli výpovědi z listopadu 2015 před saským zemským sněmem. Měla tehdy uvést, že úspěšní kandidáti voleb do saského zemského sněmu se mohli rozhodnout, zda chtějí straně ponechat finanční podporu, která od nich byla před volbami vyžadována, či zda si přejí peníze vrátit. Smlouvy ale ve skutečnosti neměly navrácení peněz umožňovat. Petryová se brání tím, že se jednalo o omyl a že nevyprávěla záměrně nepravdivě.

4. října odsoudil turecký soud 34 osob k doživotnímu trestu odnětí svobody za údajný pokus o zavraždění tureckého prezidenta Recepta Tayyipa Erdogana, k němuž mělo údajně dojít během loňského pokusu o protistátní puč. V rámci následných čistek bylo odsouzeno či čeká na soud asi 50 tisíc lidí. Zhruba 150 tisíc státních zaměstnanců bylo propuštěno či dostalo podmíněčnou výpověď.

4. října posunula Evropská komise (EK) do další fáze řízení, které v červenci zahájila s Maďarskem kvůli zákonu, který zpřísnuje dohled státu na nevládními organizacemi, jež ročně získávají alespoň 7,2 milionu forintů (613 tisíc korun) ze zahraničí. Maďarsko se musí do měsíce k tzv. odůvodněnému stanovisku EK vyjádřit. V případě nedostačující odpovědi hrozí zemi řízení u Soudního dvora EU.

4. října se rozhodla Evropská komise (EK) zažalovat ČR a Lucembursko u Soudního dvora EU kvůli nedůsledné implementaci směrnice z roku 2014 týkající se volného pohybu pracovníků po EU. ČR ani Lucembursko dosud nestanovily subjekt, který by pracovníkům z jiných unijních zemí zajišťoval "podporu a pomoc při prosazování jejich práv". EK navrhuje obě země pokutovat denním penále až do plného převzetí pravidel do právních řádů.

6. října informovala agentura ČTK, že někdejší předseda britských konzervativců Grant Shapps kritizoval v rozhovoru pro BBC britskou premiérku Theresu Mayovou. Důvodem byl především neúspěch v červnových předčasných volbách, přetrvávající rozpory v kabinetu i nezdařený projev na stranické konferenci z předešlého týdne. Dle Shappse si přeje odchod Mayové až 30 konzervativních poslanců.

Telegraficky

- Dne 5. října souhlasil Evropský parlament (EP) se založením úřadu evropského veřejného žalobce. Ten bude vyšetřovat finanční podvody poškozující zájmy EU. Vznik úřadu musí schválit ještě členské státy. Zahájit činnost by mohl dle odhadů nejdříve za tři roky.
- Dne 7. října sdělila německá kancléřka Angela Merkelová, že jí vedená frakce CDU/CSU bude o vládní koalici vést jednání se Svobodnými demokraty (FDP) a Zelenými. Dosavadní koaliční partner SPD se rozhodl jít do opozice.

